

ARHIIVIST | Ooperilaulja Margarita Voites: kui pärast etendust teatrist koju sõitsin, laulsin roolis kõva häälega. Violettat või Luciat või Gildat

Lähedaste teatel suri kauaaegne Estonia ooperisolist, koloratuursopran Margarita Voites, vahendab Kroonika. Taasavaldame temaga 2020. aastal tehtud intervjuu, milles Margarita räägib oma tavapärasest päevast.

Oma igapäevaseid tegemisi ja mõtteid jagab endine ooperiprimadonna Margarita Voites.

Ma olen üks ärahellitatud naine, kes on harjunud, et kõik tehakse ette-taha ära. Üheteistkümne ajal, kui olen juba võimeline voodist välja tulema, teeb abikaasa Juhan mulle kohvi. Vaatan üle ajalehed, Postimees ja Õhtuleht, süüa ühe võileiva ja panen televiisori käima.

Mul on eluaeg olnud nõrkus filmide vastu. Noorest peast unistasin, et hakkan filminäitlejaks. "Kolme musketäri" vaatasin kümme korda järjest. Toaseinad olid Nelson Eddy ja Jeanette MacDonaldi pilte täis. Muusikafilmid olid mu lemmikud.

Ja nüüd. Kui kohv joodud, lülitan teleka klõpsti sisse. Vahel vaatan kahte televiisorit korraga! Ma olen ikka täiesti telekahaige! Vahin kriminulle ja kõike.

Hüüab teise tupp:

"Juhan! Sa kohvi peale valget ei toonud!?"

Juhan, kes äsja serveeris kohvi, on teises toas pikali visanud, ja Margarita toob ise külmkapist piima.

Ritataaa! Carramba! Nad kutsuvad mind Rita. Margarita on rohkem nagu ametlik nimi. Koduste jaoks olen Rita. Ja Juhani vend Ain laulis alati: "Ritataaa! Carramba! Madrid!" Madrid sellepärast, et Voites oli katalaani nimi.

Ainil oli ilus hää. Juhanil endal on ka. Keegi ütles kunagi Juhani kohta, et sellel mehel on väga ilus kõnehää. Ja siis vaatas teatris etenduse ära ja ütles, et tal on naine ka, ja sellel on veel ilusam hää! (Naerab helisevalt.)

Kuni lõunani olen ma teisel korrusel ja vaatan telekat.

Lõunasöögi teeb mulle ka Juhan. Nii on see ikka olnud.

Lõunasöögiga ongi mu söömised ühel pool, sest õhtul pole mul isu. Ma kohe ei taha!

Näete. Panin mütsi pähe ja boa kaela. Need on mu enda tehtud,

eestinaine.delfi...

Rahvusoper Estonia
Estonia teater
Teater

käsitöö on mu nõrkus. Ma heegeldan ja koon – kleite ja mantleid ja kardinaid ja mis ma kõik teinud olen. Üks asi on, mida mulle ei meeldi kududa, need on sokid! Seal tuleb pidevalt vardaid vahetada... Mu tädi oli see, kes mulle näputööd õpetas. Nüüd koon ja heegeldan ma muidugi vähem.

1990. aastal läksin pensionile. Oli palju võimalusi, mind kutsuti mitmele poole laulma. Moskva Suurde Teatrisse kutsuti. Aga ma ei tahtnud, tahtsin Eestis olla. Mõtlesin, et lähen pensionile ja siis saab kõike teha ja igal pool käia. Aga siis tuli omandireform ja tegi mulle pätti. Siia maani elan seda üle.

Telefon heliseb.

Margarita: “Jaa, Juhan! Ma kuulen!”

Juhan (teisest toast): “Kas kohv sai ikka paras?”

Margarita: “Sai küll. Aga eks sa ole ju harjutanud ka!”

Juhan: “Või tegin liiga vähe?”

Margarita: “Ei-ei! Kõik on hästi, Juhan! Danke schön!”

See poiss (näitab Juhani toa poole) tuli mu uksest sisse 1954.

aastal ja minuga ta jäi. Me olime siis mõlemad seitseteist.

(Hüüab teise tuppa.) Või olid sa juba kaheksateist? (Vaikus.) Mul oli hea sõber Mart Elango, kellega ma tantsimas käisin. Ja ükskord tuleb Mart minu juurde, pinginaaber kaasas – Juhan. Tol korral hüüti teda Ats.

Juhan hüüab teisest toast: “Treffneri poisid!”

Margarita: “No siis oli sel koolil teine nimi – Tartu 1. keskkool!”

Juhan: “No sinu kool ei olnud siis ju ka Miina Härma! See oli Tartu 2. keskkool sel ajal.”

Mu isal oli ka tohutult ilus lauluhääl. Kui mul väiksest peast lutt ära kadus ja ma hädaldasin, et kus mu lutt on (teeb lapsehäält: “Gde moja sosa, gde moja sosa?”), hakkas isa mulle laulma. Tal oli ilus bass-bariton. Ta oli esimene inimene, kes mulle laulis. Mu vanematel oli kaks poega ja siis tulin mina, kogemata. Mind nagu ei oodatudki, sest oli juba kaks poega. Aga siis tuli sõda ja võttis need kaks poega ära, ja jäigi see tüdruk üksinda.

Juhan saabub teisest toast, toob kotitäie tuuletaskuid ja läheb tagasi.

Mu emal oli lemmikkook, aga ta häälendas selle nime väga imelikult.

Ta oli küll Tallinnas sündinud ja Nõmmel kasvanud, aga ema poolt poolakas ja isa poolt venelane ja rääkis tugeva aktsendiga. Kõik asjad sai ilusti räägitud, aga aktsent oli tugev. Ei tea, miks. Ahjaa, aga kuidas ta selle koogi kohta ütles?

Margarita (helistab teise tuppa): “Juhan, kas sa mäletad, mis kook see oli, mille nime mu ema väga naljakalt hääldas?”

Juhan: “Tuuletasku ei olnud?”

Juhan paneb telefoni ära ja läheneb mööda koridori.

Margarita (telefoni): “Ei olnud tuuletasku!”

Juhan: “Napoleon?”

Margarita: Kindlasti mitte... Juhan, kas sa kuuled?

Juhan (kohale jõudes): “Moorapea?”

Margarita: “Ei. Moorapea ei olnud! No vaat ei tule meelde.

Kakaja pamjat!”

Paneb toru ära.

Miilits pidas kinni, ütles, et seltsimees Voites, nii kiiresti pole lubatud!

Mul on nii palju tekste peas, ooperid, operetid, aga mõned asjad kipuvad meelest ära minema... Nojah. No vanasti, kui ma veel teatris töötasin, sõitsin autoga kella üheteistkümneks Estonia teatrisse proovi. Olin suur autosõitja, kippusin kiirust ületama. Miilits pidas kinni, ütles, et seltsimees Voites, nii kiiresti pole lubatud! Trahvi kunagi ei teinud, nad ikka austasid mind.

Nüüd ma enam rooli ei istu, aga lapsena – ma hakkasin juba 12aastaselt autoga sõitma. Või olin ma 14? Isa oli kodusõja ajal Ukrainas suurtükiinsener, elasime alguses Ukrainas. Hiljem käisime autoga Ukrainas ja põhiliselt olin roolis mina. Mul polnud siis lubasidki veel. Tollal oli meil Pobeda.

Laulab:

“Minu armsal sõbral on nüüd oma masin,
Leningradist ise ostmas käis.

Moskvitš on ju üsna tore asi,
sobib olla veidi ennast täis.”

Näe, mis mul kõik meeles on! Seda laulis Georg Ots koos Veera Nelusega, kui nad meie koolis esinemas käisid, olin väga kade. Oleksin tahtnud Neluse asemel olla. Hiljem ma laulsin seda Georg Otsaga ise ka. Aga põhiliselt laulsime Otsaga ikka “Indiaani armuhüüdu”. Uu-uuuuuu! Uu-uuuuuuuuu!

Kui ma 80 sain, siis ma esinesin Mustpeade Majas. Ja mõni aeg tagasi kutsuti mind esinema ja ma lubasin lolli peaga, et lähen. Siis hakkas see aeg kätte jõudma ja ma tegin suu lahti, et proovin. No ei! Mulle ei meeldinud see kraaksumine. Ütlesin ära. Ega siin mingi trenn ei aita – mul on loodusest nii antud, et ta kas on või ei ole. Mina pole oma häälega kunagi tööd teinud. Lähen klaveri juurde, proovin ära, kui kõrgele ta läheb. Lihtsalt

proovin, kas hää! kuulab sõna. Ja jään sellega rahule, mis on.
Juhan (teisest toast): “Rita pole eluaeg kedagi oma laulmisega tүүdanud!”

Margarita (naerab helisevalt): “Sa võid tulla ja minust pikemalt rääkida!”

Juhan: “Ei, ma ei tule.”

Margarita: “Tule, tule!”

Juhan: “Mul on jalg kehva, ma pean pikali minema.”

Margarita: “Eks ole – Voitesel on jalg kehva, aga Lombak kõnnib ilusti kahe jala peal! Lombak on mu neiupõlvenimi.”

Kahe aasta pärast saan 85. Pean vaikselt plaani, et teen Mustpeade Majas oma jubileumi jälle ära. Aga ei tea kah, võib-olla ma ise ei tahagi laulda... Võib ju lasta laulda teistel ja teha ise ainult mõni piiks. Aga kes seal laulda võiks? Ivo Kuusk ei laula enam, Anu ei laula, Hendrikut pole olemas enam.

Minuaegseid polegi...

Vahel mõtlen, et Donizetti pidi küll minu peale mõtlema, kui ta oma teosed tegi. Tema teosed istuvad mulle kõige paremini. “Don Pasquale”, “Rügemendi tütar”, “Lucia di Lammermoor”. Ma olen Lucia osa nii palju laulnud ja see on imeasi, et ma veel mõistuse juures olen. Lucia läks ju hulluks!

1985 andsime Estoniaga külalisetendusi Stockholmi Kuninglikus Ooperis ja publik plaksutas pärast “Lucia di Lammermoori” etendust 15 minutit! Inimesed seisisid püsti, trampisid jalgu... See oli midagi erakordset. Kui palju lilli!

Jaa. Donizetti kindlasti mõtles mu peale.

Telefon.

Juhan (teisest toast): “Ega teil seal külm ei ole?”

Margarita: “Ei ole! Ma arvan, et ma keerasin radika enne sisse.”

Juhan: “Ma keerasin ta eile välja.”

Margarita: “Ma tean. Sa keerasid lillede pärast välja, aga ma keerasin tagasi.”

Juhan: “Hea, kui teil külm ei ole!”

Margarita: “Ei ole jah, Juhan. Aitäh! Danke schön!”

Lilled võtsin ma pärast etendust alati koju kaasa, kunagi ei jätnud teatrisse. Mul on praegugi kuivanud roose kõik kohad täis. Ja kui ma pärast etendust teatrist koju sõitsin, laulsin roolis kõva häälega. Violetat või Luciat või Gildat...

Nüüd ma enam väljas ei käi. Lapselapselapsed astuvad läbi, käivad poes. Mul on üheksa lapselast ja neli lapselapselast! See ongi mu kõige suurem rõõm, et nad on terved ja saavad ilusti

hakkama ja mind meeles peavad.

Sõbrad-tuttavad samuti. Mul kohe saba käib taga, kui ma neil meeles olen ja keegi helistab. Kas või uue aasta puhul. Täna helistas Tiiu Levald, samuti sopran. See on tore ja ma soovin neile kõigile kõike head.

Und näen ma viimasel ajal vähem. Üksvahe nägin kogu aeg, et aeti taga ja selliseid asju, siis ärkasin üles. Enam ei näe. Elu on nüüd vist rahulikumaks läinud.

Endine ooperiprimadonna Margarita Voites ütleb, et tal on eluaeg olnud nõrkus filmide vastu. "Tahtsin koguni filminäitlejaks saada!"